

PHILIPS

Clinical Services

Alarmbeheer – Het
bewijs ligt op tafel

Instellingen overal ter wereld hebben in de afgelopen jaren aangegeven dat ze prioriteit geven aan het waarborgen van de veiligheid van patiënten. Hiermee onderkennen ze dat daadwerkelijke verbetering van de patiëntresultaten, naast maatregelen zoals de workflowefficiëntie, een van de belangrijkste indicatoren voor de kwaliteit van zorg is.

Alarmbeheer maakt deel uit van omvangrijk initiatief en heeft als doel om ziekenhuizen wat betrouwbaarheid betreft op het niveau te brengen van de commerciële luchtvaart, petrochemische installaties en kerncentrales."

—AAMI Foundation¹

Een herkenbaar probleem voor personeel

Verpleegkundigen bewegen zich in drukke, stressvolle, dynamische omgevingen. Patiëntbewaking is slechts een van de vele verantwoordelijkheden. Als het gaat om het reageren op medische alarmen, moeten ze vrijwel doorlopend moeilijke beslissingen nemen: moet ik reageren op het alarm van verschillende patiënten of kan ik beter doorgaan met mijn huidige taak?

De meeste verpleegkundigen beschouwen alarmbeheer dan ook als een belangrijk probleem² dat niet alleen voor veel afleiding zorgt, maar zelfs verregaande gevolgen kan hebben. Hoofdverpleegkundigen beseffen maar al te goed welk effect de overdaad aan alarmen heeft op klinische zorg, procedures en personeel. Ze proberen daarom tot oplossingen te komen zonder dat dit ten koste gaat van de patiëntenzorg.

Wat is alarmmoeheid?³

Alarmmoeheid treedt op wanneer verpleegkundigen of andere zorgverlener te vaak moeten **reageren op onnodige alarmmeldingen**.

We spreken van alarmmoeheid wanneer verpleegkundigen een werkelijke levensbedreigende situatie niet opmerken door **een kakofonie van geluiden**, veroorzaakt door alarmsignalen van uiteenlopende apparatuur.

Alarmmoeheid wordt verergerd door **inconsistente functionaliteit van alarmsystemen**: onjuiste waarschuwingen, weergave van informatie, voorstellen van actie, sturen van actie of ondernemen van actie. Ook **inconsistente kenmerken van alarmsystemen** (verstrekte informatie, integratie, mate van verwerking, prioritering) spelen daarbij een rol.

Alarmmoeheid is een systeemfout die wordt veroorzaakt doordat **technologie bepaalt hoe processen lopen**, in plaats van andersom.

Knelpunten bij alarmbeheer

Ongeacht of alarmen in technisch opzicht wel of niet vals zijn, kan worden gesteld dat er bij een groot aantal alarmen geen sprake is van aan acuut klinisch noodgeval.

Alarmbeheer houdt meer in dan alleen het uitbannen van 'valse' alarmen. Ook het bevorderen van het rendement van alarmsystemen in diagnostisch opzicht is essentieel. Alarmen moeten doorlopend hun nut bewijzen en het zorgteam in staat stellen om weloverwogen beslissingen te nemen. Alleen zo kunnen ze hun patiënten de benodigde topzorg bieden. Dit zal zowel op technisch als menselijk vlak een uitdaging vormen, waarbij mogelijk technologische, organisatorische en bedrijfsculturele veranderingen nodig zijn.

Waarom heroverweging van alarmbeheer nodig is.

12 redenen waarom verbetering van alarmbeheer boven aan de agenda moet staan²

1. Het is een feit dat in veel klinische omgevingen buitensporig veel alarmen voorkomen.
2. Volgens publicaties hoeft in 50 tot 80% van de gevallen GEEN actie ondernomen te worden.
3. Alarmen veroorzaken stress bij zorgverleners: geluidsvolumes van 80 decibel komen geregeld voor.
4. Alarmen veroorzaken stress bij patiënten en verstoren hun slaap. Stress en een slechte nachtrust vertragen genezing, leiden tot langer ziekenhuisverblijf en uiteindelijk tot slechter functioneren op de lange termijn.
5. Alarmmoeheid kan leiden tot depressie en lagere productiviteit bij verpleegkundig personeel. Meer dan 50% van het verpleegkundig personeel geeft aan last te hebben van alarmmoeheid.
6. Achtergrondlawaai, overdaad aan alarmen en alarmmoeheid kunnen leiden tot onbewust uitsluiten. Het nut van alarmen wordt zo tenietgedaan en de kans dat een kritieke waarschuwing niet wordt opgemerkt, wordt steeds groter.
7. Alarmmoeheid kan ook leiden tot bewust uitsluiten. Alarmen worden dan uitgeschakeld of gedempt waardoor kritieke waarschuwing mogelijk niet worden opgemerkt.
8. Het verhogen van de frequentie, de prioriteit of het volume van alarmen is een strategie die zijn doel voorbij schiet: je kunt lawaai immers niet bestrijden met nog meer lawaai.
9. Wanneer kritieke waarschuwingen over het hoofd worden gezien, kan dit resulteren in het overlijden van de patiënt, kostbare rechtszaken en ernstige reputatieschade voor het ziekenhuis.
10. Als een minder kritieke waarschuwing niet wordt opgemerkt, leidt dit tot een trager herstel van patiënten, langer ziekenhuisverblijf of mogelijke overplaatsing naar de IC-afdeling.
11. Afname van patiënttevredenheid en negatieve publiciteit door incidenten waarbij onzorgvuldigheid een rol speelt, hebben gevolgen voor het aantal doorverwijzingen.
12. Onnodige alarmen kosten verpleegkundigen veel tijd en dat kost de gezondheidszorg miljarden euro's per jaar.

Om alarmconfiguraties voor patiëntpopulaties te optimaliseren, hebt u een team nodig dat verstand van zaken heeft. De organisatie, teamsamenstelling en autoriteit van het team moeten worden ondersteund door de directie, anders kunnen aanbevelingen niet worden afgedwongen."

- AAMI Foundation

Handvest voor alarmen in het ziekenhuis: een voorbeeld

De AAMI verstrekt dit sjabloon dat ondersteuning kan bieden bij het opzetten van een werkgroep om dit probleem te onderzoeken.

(Naam ziekenhuis) streeft ernaar een veilige en gezondheidsbevorderende omgeving te creëren voor onze patiënten en zorgverleners. Wij vertrouwen op medische apparatuur die zorgverleners waarschuwt bij onveilige of ongewenste situaties.

De veiligheidscommissie voor klinische alarmen die rapporteert aan (projectverantwoordelijke) zal klinische, administratieve en technische belanghebbenden betrekken bij de ontwikkeling van procedures om alarmgedrag voor elk zorggebied te optimaliseren en patiëntveiligheid te waarborgen op het hoogste niveau.

Tips voor teamopbouw van het AAMI⁴

- Selecteer professionals met vakkennis, maar ook mensen die sterk gemotiveerd zijn om alarmveiligheid te verbeteren.
- Creëer een veilige omgeving waarin iedereen een kritische blik durft te hebben en kwesties en ideeën durft te delen.
- Overweeg om een vakkundige facilitator aan te stellen om ervoor te zorgen dat iedereen zijn mening kan geven.

1. De AAMI is een Amerikaanse non-profitorganisatie die normen ontwikkelt op het gebied van veiligheid, prestaties en verkoopbaarheid van medische hulpmiddelen. De organisatie heeft veel invloed op het gebied van regelgeving en hervorming van de gezondheidszorg.

2. 'Just a Nuisance', geopend in 2017, <https://images.philips.com/is/content/PhilipsConsumer/Campaigns/H20140401%5FDG/Documents/Just%2Da%2DNuisance.pdf>

3. 'Clinical Alarms 2011 Summit', geopend in 2017, http://s3.amazonaws.com/rdcms-aami/files/production/public/FileDownloads/Summits/2011_Alarms_Summit_publication.pdf

4. AAMI. 'Alarm Management Compendium', geopend in 2017, http://s3.amazonaws.com/rdcms-aami/files/production/public/FileDownloads/HTSI/Alarms/Alarm_Compendium_2015.pdf

